

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

10. szám.

Debrecen, 1927 március 5.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A stóla.

A szegedi református egyházközség presbitériuma a múlt év végén rendkívül figyelemre méltó határozatot hozott, amely a folyó év január 1-e óta már hatályban is van. Kimondotta nevezetesen, hogy a templomban végzett keresztelésért és esketésért, valamint a háznál vagy a kórház ravatalozó helyiségében végzett imás és beszédes temetésért eddig szedett lelkészi, illetőleg (a temetéseknél) kántori stóladijakat eltörli s a stóladijfizetést csak a háznál végzett keresztelesekre és esketésekre, úgyszintén a temetőbe való kikísérésekre korlátozta. Ezt az értesülésünket az egyházközség hivatalos lapjából merítjük; megbízható magánértesülésből pedig azt is tudjuk, hogy az így előállott jövedelemcsökkentésért az egyház a rendes- és segédlelkészt — fölhasználva az egyházi adó pengő-kikerekítésénél mutatkozott jövedelemtöbbletet — igen szépen kárpótolta, amennyiben a lelkészi javadalmat havi 100, a segédlelkészét havi 50 pengővel szerezte meg.

Az egyébként is sok tekintetben példaadó buzgóságú és elevenségű szegedi egyházi élet e megnyilatkozását örömmel állítjuk oda példaképpen egyházkerületünk összes gyülekezetei elé. Régi meggyőződésünk ugyanis az, hogy a stóla a magyar protestáns egyházi élet egyik szégyenfoltja, amelynek ezen a jellegén semmit sem változtat az a szomorú tény, hogy évszázadok óta vagy hallgatóságosan, vagy ki is fejezetten, törvényesítve van. Arról is mélyen meg vagyunk győződve, hogy óhajtott és várva-várt egyházi ébredésünk és megújulásunk mindaddig nem lesz gyökeres és megbízható, amíg „le nem mond a szegény takargatásáról“ (2 Korinth. 4 : 2) s a stólakérdéssel, úgy, ahogyan azt a Krisztus Lelke követeli, bátran szembe nem néz és alaposan le nem számol.

A történelem kétségtelenül bizonyítja, hogy a stóla a már romlani kezdő keresztyén egyházi életbe csúszott be, még pedig részben pogány hatások alatt. Eredete egyrészt a hívőktől a papoknak egyes szertartások alkalmával adogatni szokott önkéntes és szabad ajándék-félékre, másrészt a germán „Eigenkirche“-k tulajdonosai által a templomlátogatóktól már a pogány időkben szedett adó-

fillérekre vezethető vissza. Nevezetesen, hogy törvényesítésétől a már erősen elvilágiasodott római egyház zsinatai is hosszú századokon át húzódtak s utóljára is csak mint „dicséretes régi szokást“ ismerték el, de mindig hangoztatva azt a kettős elvet, hogy az egyházi szertartások elvégzése a stóla előzetes kiszolgáltatásától sohasem tehető függővé, meg hogy szegény egyháztagoktól semmi-fele stóla nem követelhető.

A protestantizmus annyi sok „becsúszott vissza-élés“ eltörlése mellett ezzel az egyik legszomorúbbal, fájdalom, nem tudott radikálisan leszámolni. Akarni akart ugyan itt is, ott is, régebben is, újabban is, de a dolog egyrészt zsebkérdés lévén — nemcsak a papoké, de (a magától értődő megváltási kötelezettség folytán) a híveké is — a minden időben azonos emberi gyarlóság állhatatos ellenállásával találkozott. Mind e mai napig a stóla még számos külföldi egyházban is fennáll (bár vannak, amelyek egyetemlegesen és végérvényesen eltörölték) — a magyar protestáns egyházakban pedig, szórványos esetektől eltekintve, teljes érintetlenségben virul, a lelkipásztori tiszt méltóságának a lelki munkák és szolgálatok lelkiségének mond, hatatlan kárára és szégyenére.

Hogy egyebet ne említsünk: nyílt titok, hogy a keresztség sákramentumának kiszolgáltatásáért szedni szokott stóla az egyik legalkalmasabb támadási pontja a baptista propagandának, amelynek összes ellenünk irányuló érvei és vádjai között ez az egy az, amelyik megcáfolhatatlan.

Kár addig álmodozni az egyházfegyelem megszigorításáról s más egyéb nagy hegyeknek a tengerbe való ugratásáról, amíg az ilyen apró — helyesebben: apróknak látszó — botrányköveket el nem takarítjuk a megújulásunk útjából.

A szegedi egyház bátor és bölcs, igazán korszerű és igazán keresztyéni kezdeményezését szívből üdvözljük és nagyon kívánatosnak tartanók, ha ebben a kérdésben alsóbb és magasabb egyházi testületeink, lelkészi és presbiteri konferenciáink mielőbb és minél nagyobb egyöntetűséggel foglalnának állást. Krisztusnak nemcsak Béliállal nem lehet egyessége, de Simon Mágusnak századok óta az egyházban bujkáló és törvényes formákba beléavasodott szellemével sem.

R. I.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A vizitáció.

Ismertetvén a gyülekezet tevékenységeit, szükségesnek tartom a hét évenként ismétlődő egyházlátogatás mikéntjét is leírni. Nem csupán az anyakönyveknek, anyagi ügyeknek szól az, nemcsak a lelkész s a presbitérium vesznek arról tudomást, hanem a gyülekezet kicsinyje-nagyja egyaránt. Nem rideg ellenőrzés az, hanem testvéri felvigyázás. Az összes egyesületek és munkások számadása s új erővétele a felelőség érzetének megújulása által. Rendesen vallásos délután keretében folytatódik — a hivatalvizsgalat, vallástanítás ellenőrzése már váratlanul (természetesen) megtörtént napokkal előbb — a délelőtt megkezdett, a gyülekezet sajátos lelkületéhez mért buzdítás, feddés, tanácsolás építő munkája. Ez alkalommal adnak számot az egyletek is működésükről. Az egybegyülteket a gyülekezet tagjai, vagy a kiküldöttek művészi számai gyönyörködtetik, vagy valamely egyházi vonatkozású problema kerül előadásra, majd megvitatás alá. Nem egyszer tea fejezi be az egész gyülekezet ezen szép ünnepét, ahol kicserélődnek a vélemények, találkoznak a testvéri lelkek, ügyeskednek a fiatalok s kiki a maga tehetsége szerint járul a költségek fedezéséhez, — aki nem teheti ezt, annak e terhét az a másik hordozza, kinek az Isten többet adott. Ha nálunk minden vizitáció előzetes hivatalellenőrzéssel, a kiküldöttek délelőtti istentisztelettartásával, az egyes gyülekezetek egyéni szükségégeinek megfelelő építő beszédeivel, vallásos délutánnal s este szeretetvendégséggel járna, — hét évenként minden gyülekezetben — akkor csinálnók meg azt, amit a genfi egyház rendes vizitációi megtesznek. Úgy vélem, hogy ezt pedig mi is megtudnók tenni!

A genfi nagy egyház egyik falusi parókiájának a satignyi-nak vizitálásáról szóló cikket adom közelebbi szemléltetésül, hadd beszéljenek maguk a tények. A „Semaine Religiense“ c. genfi egyházi lap 1926. évi 17-ik számában E. Christen tollából jelent meg e cikk: „A satignyi egyházlátogatás“.

„A bőség-, illetve a beszédzaru, mely minden hét évben kiömlik többé-kevésbé megérdemelt bókokban az egyház mindenik parókiájára, — imé egy olyan szokás, melyet a Consistorium s a Lelkészek Testülete le akar küzdeni.

Satigny, a maga nagy javára, észrevehette ezt vasárnap, 18-án. A személyes kapcsolatoknak s a nézetek előzetes kicserélésének köszönhető, hogy az ünnepség lelkiismeretesen készítettet elő. A látogatók és látogatottak már előzőleg közeledtek egymáshoz. Ha az üdvözlés távoli is volt térbelileg, időben már nem volt messze. Végül is az történt meg, aminek kellett: a hívek a maguk lelke mélyéből más dolgot kértek, mint a hivatalos személyek jöttét, ők a Lélek látogatását vágyták.

És az eljött, fuvallatát érezni lehetett. „Ki szüken vet, az szüken is arat“, hangzott fel az ige a prédikátor ajkáról (David Delétra, lelkész), ki egyenesen haladt a cél felé. Az egyház nem cséplő-

gép, melyet kiki akkor használ, mikor szüksége van rá; nem is céltábla az céllövők számára (bár a golyók úgy sem sebezhetik). Valóság az egyház, Isten szolgálatára elszánt lelkek szövetsége; az igazi élet élésére alkalmas környezet, Isten országának egy tartománya, a béke szerzője. — Legyünk egyik a Krisztus szeretetében, mondja azután a Consistorium küldöttségének elnöke (Thormeyer). Nem „maszlag“-ról van itt szó, de buzdításról a szív feltárására, a mi keresztyén megtapasztalásainknak másokéhoz való kapcsolásáról s az Evangélium világosságának, a hűség által, messzire ragyogtatásáról. — „Üdvözöllek téged, kinek kegyelem adatott“, mondja E. Christen lelkész. Vajjon az egyház nem a szent szüz-é, nem az Isten társa, az úr szolgáló leánya, elhivatva arra, hogy az Úrnak adja első szülöttét? S a Lelkészek Testületének második küldöttje felsorolván a satignyi gyülekezetnek adott isteni kiváltságokat, buzdítja az egybegyült hívősereget, hogy ne kaptak legyen az Isten kegyelmét hiában. — Van még a haladásra tér, lehetőség, jegyzi meg őszintén a presbitérium elnöke (H. Necker). A templomban van üres hely, pedig telve kellene lennie. De ne veszítsük el a bátorságot. — E tények hangsúlyozására, főleg az azokat diktáló s kísérő érzelmek, szívébe markoltak a jóakarató hallgatóságnak, melyben megújult a vágy az akarat jóságára.

A gyülekezet délután még bensőségebb találkozáásra gyűlt a parókia nagy gyűléstermében, ahol felidéződött a régi lelkészek pásztorkodásának sok kedves emléke, a Rochaté, Breitensteiné és a Hécleré (ki a gyógyulás útján van már). A satignyi protestánsok hálás emlékezettel bírnak. Elég volt felidézni a szeretett lelkipásztorok alakját s már olvasni lehetett az arcokon a hála s megindulás jeleit. A parókia tevékenységeinek ismertetése után Millenet, a Consistorium második küldöttje buzdította a lelkész, Noir, összes munkatársait. A lelkész az ő híveit üdvözlő beszéde után fogadta a presbitérium, majd a hívek — Cottier helyettes gondnok, illetve Dugentil által tolmácsolt — megható bizonyágtételeit, melyeknél különbet lelkész nem is hallhat: megalázkodás ez amiatt, hogy az Urat csak igen félve követték, ám egyszerűsmind meghatott ígéret, hogy a jövőben erősebben fogják meg az eke szarvát s hathatósabban kívánnak együtt működni a parókiának közbizalomban álló dirigensével. H. Necker, a presbitérium elnöke, kötelességének érezte kijelenteni, hogy ezen önként, szívből jövő nyilatkozatok sok imádságnak beteljesedései s kettőzött hűség mellett a megújódás ígéretei.

Ezen összegyülekezést az egyházi énekkar, Stengelin kisasszony kifejező hegedűjátéka, Mare Doret „Öreg gesztenyefáról“ című költeménye tették színessé s mint az elnök Thormeyer megjegyezte, E. Christen lelkész „Az öreg torony“-ról szóló verse — a nap eseményeinek koronája. Nagyszámú fiatalság volt jelen. Az idősek bizonyágtételei szép emlékül maradnak nekik, egyben a jóra irányulás erőforrásai.

Rossz idő volt egész napon át; de mily szép

volt az az idő, mely eltelt azon testvérek társaságában, kik egy családot vágytak s vágytak formálni az önzés és pártoskodás mai világában; mennyi szépség és ragyogás sugárzott fel a jobban és jobban megélt arcokon. A külvilág zordon-sága ahelyett, hogy eltávolította volna a lelkeket, még inkább közelebb húzta egymáshoz.

Ha valaki kétekedett volna a vizitációk üdvös hatásában, annak számára a satignyi látogatás biztató horizontot mutat. A pásztoruk körül újra csoportosuló hívek; az egy parókia protestánsainak élő kapcsolatba jutása a többi keresztyénekkal, más vezetőkkel, az Egyház képviselői által; a vágyódó lelkeknek újból a Krisztus szolgálatába ajánlása, új elkötelezése az érette való munkára; s egy nap lefolyása alatt megnyilatkozva látni annyi mély-ségesen igaz érzelmet: mindez nem lehet hiábavaló az Úr előtt.

Imé egy látogatás néhány vonással vázolt képe. Nem egy, de négy ember hozza a maga testvéri szeretetét, intő szavait, irányító tanácsait, ellenőrző tekintetét. Nem volt díszvacsora, táv-szónoklás, pohárköszöntés. Az egész ünnepség lelki megújulás boldog alkalmá nem kevés kiválasztottaknak, hanem az egész gyülekezetnek szólt. Végül e látogatásokon az is ott van, aki tudja a mi dolgainkat, a nyomorúságot, szegénységet, ki így int: Légy hív mindhalálig és neked adom az életnek koronáját. (Jelenések 2¹⁰.)

Dr. I. E.

A református Pestalozzi.

„Azt mondták, hogy a Pestalozzi keresztyénségében, legalábbis az egyházi dogmatika mértéke szerint, van valami nagy kialakulatlan-ság és kiegyenlítetlen ég. Ez lehetséges, és önála, mint korának gyermekénél, de egész neveltetésénél és benső képesítésénél fogva sem csodálatos. Hiszen Pestalozzi egyáltalában nemcsak a paedagogiai reflexio embere, hanem mindenekelőtt a tett embere is, akinek vallásos gondolkodásában a keresztyenség etikai oldala áll első helyen. Az bizonyos, hogy elevenen él benne korának humanitás-eszméje, amelynek megvalósítására paedagogiai elméletben és gyakorlatban egyaránt törekszik; azonban a keresztyénsége mégsem csupán csak, mint mondták, „érzelmi vallás“, „a jelenvaló világban gyökerező kegyesség“. Ezzel a két szóval azért nem lehet elintézni a Pestalozzi keresztyén élet-és világnézetét, mert erre, a kortörténeti határon kívül, különös befolyása volt még annak a svájci református keresztyénségnek is, amelynek kebelében felnőtt és fölneveltetett. E hatás legjava itt is — mint minden esetben történni szokott — az édesanyától eredt. Pestalozzi atyja, egy ügyes zürichi városi orvos, már a fia 6-ik élet-évében elhalálozott s a gyermeket ettől fogva kegyes anyja és egy Babeli nevű szolgáló nevelte hűségesen és gondosan. Ennek a szolgálónak, aki azelőtt nemrég lépett be a Pestalozzi háztartásába s aki az atyának halála előtt megfogadta,

hogy utolsó kívánságát teljesítve, soha életében el nem hagyja az özvegyet és gyermekeit — különösen nagy befolyása volt, a természettől fogva élénk, könnyen fölizgatható, friss cselekvésre és álmodozásra egyaránt hajlandó fiúra. Itt, a szülői házban, ahol kálvini szellem élt, meg azután nagy-atyjának, a szomszédos Höngg-áldásosan működő református lelkipásztorának a házában szívta magába a keresztyén hitnek és az evangéliumi református életfölgógnak azt a levegőjét, amely őt aztán többé-kevésbé teljes életében körülvette, amely vigasztalására szolgált mindenféle bánatában, akár külső életének és hivatásának inséges helyzeteiből, akár benső megpróbáltatásból eredt az; sőt ez a lelki levegő volt a munkáját elvégzett öregnek is oltalma és erőssége nagy egyedülvalóságában. Igazi református lélekre vallott Pestalozzinál az a valódi alázatossága is, hogy mint paedagogus kíméletlen bírálatot gyakorolt önmaga fölött s mindig az Isten színe előtt érezte magát.“

Dr. Schmidt Ernő, a Reformierte Kirchenzeitung f. é. 7. számában.

Közélet

Monostorpályi-i csipke az egyház szolgálatában!

A Debreceni Protestáns Lap múlt évi 50. számában rövid, kedves hír jelent meg a monostorpályi-i csipkéről. Hiszem, hogy részleteiben is érdekelni fogja e lap nyájas olvasóit ez a csipke.

A csipkeverés belmissziói munkánk egyik ágazata. Évekkel ezelőtt konfirmált leányainkat egybegyűjtöttük és megalakítottuk a Leánykört. Hetenkint 2—3-szor jöttek össze a leányok, amely alkalommal a rendes hitépítő munkát végeztük velük: énekeket tanultunk, bibliát olvastunk, magyaráztunk stb. De azt észleltük, hogy ez a 2—3 összejövetel kevés. A kapcsolat, mely leányainkat hozzánk s az egyházhoz ilyen módon köti, nem elég erős, sőt néha szakadozik is. Siettettem és sürgettem az erősebb kapcsolat létesítését az a körülmény is, hogy leányaink télen vagy otthon tétlenségre voltak kárhóztatva, vagy unalmukban olyan helyeket, összejöveteleket kerestek fel, ahol a lélek eldurvulhat, a szív megromolhat, a sátán bűnbe vezethet. Nemes és hasznos munka alkalmakat kell tehát számukra teremteni. Így született meg a csipkeverés gondolata. — Kájel Endre, a világhírű balatonendréd csipkes pap szeretetteljes útmutatása és megsegítése folytán 4 évvel ezelőtt csipkeverő tanfolyamot nyitottunk s ezalkalommal a falu intelligens aszonyai és 20 falusi kis leány tanulta meg a vert csipke készítését. Ezóta téli hónapokban állandóan folyik a munka. Készítünk vég csipkéket, betéteket, zsebkendő- és terítő széleket, egész csipketerítőket, motívu-

mokat művészi kivitelben is. Minden dicsekvés nélkül publikálhatom, hogy csipkemunkánk a debreceni kiállításon nagy elismerést aratott. Mit keresnek leányaink? Naponta télen 80–100 fillért. Csipkénk a gyárinál drágább, tehát finom ízlésű és tehetős vásárlóközönséget kíván. Eddig mindent tudtunk értékesíteni. Munkálkodásunk anyagi része is fontos, ennél azonban sokkal fontosabb a vallás erkölcsi oldala. Csipkés leányaink a paróchián az úgynevezett egyesületi teremben dolgoznak, felügyeletünk és vezetésünk mellett. Gyönyörűség látni őket, amint kezökben csörög az orsó és ajkukon zeng az ének és a zsoltár. Isten szent lelkének megsegítő erejével mindent elkövetünk, hogy ezek a leánykák Máriákká és Mártákká legyenek. Munkánk eredménye határozottan észlelhető. Csipkés leányaink szorgalmas templomlátogatók, alázatosak, szelídek és kedvesek. Ha mi ezzel a munkánkkal csak egy parányit is szolgálhatunk Istennek és az ő szent ügyének: elégedettek és boldogok leszünk. Meg kell mondanom végezetül azt is, hogy a csipkeverés munkáját az én hűség és drága segédlelkésem, jó feleségem vezeti.

Dr. Szász Imre,
lelkipásztor.

Külföld

Az elmúlt év Sylvester-éjszakáján a berlini rendőrség hivatalos jelentése szerint Berlinben 535 letartóztatás történt: ebből durva rendzavarás miatt 81, verekedés miatt 62, részegség miatt 56, dologi kártétel miatt 52, sértegetés miatt 36, testi sértés miatt 22, magánlaksértés miatt 20, tolvajlás miatt 18, hatóság elleni erőszak miatt 15, vendéglői számlánál csalás kísérlete miatt 14, egyéb kihágás miatt 43. A mentőket 493-szor hívták, a tűzoltóknak 40-szer kellett kivonulniok. Utcái baleset 31, öngyilkosság vagy annak kísérlete 27, lövöldözés 7 történt. Az alkohol ördögének tehát busás aratása volt éppen akkor, mikor még a nem keresztyén lelkek is, ha csak egy szikra komolyság van bennük, legalább néhány órára az örökkévalósággal szoktak szembefordulni s befelé nézni önmagukba. Aligha nem hasonló volt egyéb nagy, sőt kisebb városok rendőri statisztikája is ez éjszakán.

A belga protestáns egyházak szövetsége nevében négy lelkipásztor a folyó év január havának 13-ik napján a belga trónörökös párnak szép-kötésű Újszövetséget, a Zsoltárokkal, nyújtott át, megfelelően a francia és belga protestánsok közt általánosan uralkodó ama szép szokásnak, hogy az új házások az egyháztól Bibliát, a legtöbb esetben Újszövetséget, kapnak ajándékba.

A francia protestánsoknak, a legújabb statisztika szerint 1038 gyülekezetük van 1000 lelkipásztorral (reformátusok, négy denominációban: 694, lutheránusok 262, baptisták 29, methodisták 23, független gyülekezetek 31). Az összes lélekszám kb. 1 millió lévén, kijő, hogy egy-egy lelki-

pásztor gondja alá átlag legföljebb 1000 lélek esik — ami egyik főmagyarázata intenzív egyházi és missziói munkájuknak.

Zászlószentelésekre vonatkozólag nagyon okos határozatot hozott a bajor evangélikus egyház országos „Kirchentag“-ja. Eszerint tulajdonképeni zászlószentelésekről csak katonai csapatzászlóknál lehet szó, azonban az a szokás, hogy a zászlókat a templomba beviszik és Isten igéjével, imádsággal átadják rendeltetésüknek, kiterjeszhető minden egyházi egyesület s másodsorban hazafias egyesületek lobogóira is; ez utóbbiakból azonban kizáratik minden tisztán pártpolitikai, valamint sportegyesület. A döntésre a főegyháztanács illetékes. — Magyar református egyházunkban sem ártana egységesen rendezni ezt az olykor kényes helyzeteket teremtő kérdést.

Hogyan és mire adakoznak a katolikusok? A német *Bonifatiusverein*, amely a protestáns Gusztáv Adolf-egylet pendantjaképpen protestáns többség közt szétszórt katolikusok támogatásával foglalkozik, az 1924. év folyamán 2.181,600 aranymárka, az 1925. év folyamán pedig 2.946,871 aranymárka bevételt könyvelt el. Ebből fizetett a többek között 130 katolikus tanítót és 500, protestáns vidékeken dolgozó katolikus papot. Az 1926. év folyamán befolyt Péterfillérek összege csaknem 140 millió lírára megy: ebből a kardinálisok, a diplomáciai képviselő, az apostoli vikáriusok és a kb. 2000 vatikáni alkalmazott javadalmazására 50 millió líra fordított. (ri.)

Irodalom

Értesítés. Néhány napon belül megjelenik kiadásunkban *dr. Kuyper Ábrahámnak* a nagy holland református egyházi és nemzeti vezérnek életrajza, amelyet Kolffhaus Vilmos német eredetijéből Czeglédy Sándorné Kósa Margit fordított magyarra. Előszót dr. Ravasz László és Kuyper Katalin írtak hozzá. Kuyper Ábrahám életrajzában élesen állanak előttünk nagy harcok ellentétében és nagyszerű eredmények tényeiben mindazok az egyházi, kulturális és politikai elvek, amelyek együttvéve „szigorú kálvinizmus“ név alatt hazai egyházi életünk egyik legaktuálisabb kérdését képezik. Az író lelkes csodálója, de nem elfogult párthíve hősének s ezért könyve egyházi köreink élénken érzett szükségét elégíti ki, ennek a sokszor emlegetett, de távolról sem eléggé ismert nagy, modern keresztyén vezérférfinak bemutatásával. A 15 éves könyv jutányosan beszerezhető előzetes, közvetlen megrendelés útján csinos fűzésben 6 P, vászonkötésben 7 P 50 fillér. Példányonként 20 fillér csatolandó portóra. Ez a kedvezmény azonban csak március 9-ig áll fenn. Akkor érvénybe lép a bolti ár: 7 P 50 fillér, illetve 9 P. Megrendelések erre a címünkre küldendő: M. E. K. Dsz. „Szövétnek“ kiadóvállalata. Budapest VII., Hársfa ucca 59/B.

A Sylvester Bibliai Kézikönyvének III. kötete a szokott izléses formában, 176 lapon, az ó- és újszövetségi kor rövid történetét tartalmazza Czegléd Sándor avatott és fáradhatatlan tollából. Maga az ó- és újszövetségi bibliai történelem inkább népies hangon s erőteljesen vallásos történet szemlélettel van megírva, míg az Izrael és a szomszéd népek viszonyára vonatkozó fejezetek — amelyeket a szerző C. L. Bedale hasonló művének felhasználásával dolgozott ki — tudományosabb hangjakkal és beállításukkal tűnnek ki, amely körülmény a különben kitűnő és teljes mértékben hézagpótló munka egységes szellemének és stílusának némileg rovására megy. Külön nagy értékei a kötetnek „A Bibliában előforduló nevezetesebb személyek“ c. alatt adott kicsi, de alapos konkordancia, valamint az ó- és újszövetségi időszámításról szóló fejezet s az ahhoz csatolt bőséges synchronistikus táblák.

II. Rákóczi Ferenc fejedelem története. Írta: *Móricz Pál. I. kötet. Sylvester-kiadás. 77+16 lap.* A színes és jóízű pennájú kálvinista író igen lelkesen és vonzóan adja elő ebben a kötetében a nagy fejedelem életét és dolgait az utolsó kuruc szabadságharc kitöréséig. Ilyen és hasonló tisztalevegőjű irodalmi művekkel kellene megteremteni az új, nemes magyar „ponyvát“. Csak azt nem értjük, hogy a különben sikerült címkép miért ábrázolja Rákóczi Ferencet éppen a Habsburguralom tipikus emlékével: a spanyol-osztrák aranygyapjas renddel a nyakában? A kötethez a régi és modern (Thaly-féle) „kuruc“ költészet legszebb darabjai vannak csatolva.

Halottaink

Gával Lacik Juhász Lajos, a perőcsényi egyház 50 éven át volt lelkésze és a drégelypalánki egyházmegye volt esperese 77 éves korában Perőcsényben elhunyt. Az Úr kötözze be a fájó és megsebzett szíveket!

Özv. Molnár Ferenccé szül. K. Faragó Ilona, életének 74-ik, özvegségének 3-ik évében elhunyt. Az elhalálozottban Boros Jenő szatmárnémeti lelkész anyósát gyászolja. Béke legyen porai felett!

Özv. Kálniczky Jánosné, Balogh Karolin egykori felsőzempleni esperes és alsómihályi lelkész neje 87 éves korában elhunyt. Futását elvégezte, a nagy harcot megharcolta, áldott legyen emlékezete!

Sipos József ünneplése.

A szatmári református egyházmegye február 23-án Turistvándiban lélekemelően ünnepelte 60-ik születési évfordulóját alkalmával kiváló esperesét, Sipos Józsefet. Dél előtt 1/2 10 órakor istentisztelet volt a templomban, ahol Kocsis Kálmán sonkádi lelkész szívből jövő alkalmi imája után Tariska Gábor kölcsesi lelkész mondotta el, Ap. csel. 24. r. 24—25. v. alapján, lelkeket megrázó beszédét. Istentisztelet után az úrasztalnál Tóth Sándor

nábrádi lelkész üdvözölte a szeretett szellemi vezért és Kovács Jenő milotai lelkésszel együtt átadták az ünnepeltnek az egyházmegye lelkészeinek legméltóbb ajándékát, egy szép selyem palástot. Könnytől lett harmatos minden szem, mikor Sipos József esperes úr válaszában Isten különös kegyelmének gazdagságáról szólott, amelyet bőségesen tapasztalt egész életén át, de talán legközvetlenebbül ebben az órában. Ez a palást csak új munkára hívja Isten országa terjesztése érdekében, amelyet megfijodva fog végezni.

Istentisztelet után a református iskola helyiségében Tolnai János tanító a presbiterium nevében üdvözölte a gyülekezet hű lelkipásztorát, majd az iskolás gyermekek kedves énekszámát és alkalmi szavalata tette felejthetlenné az ünnepélyt.

Ezután a szathmári egyházmegye I. belmissziói köre tartotta meg ugyanitt alakuló gyűlését, amelyen húsz lelkész jelent meg. Jelen volt Szabó János lelkészegyesületi elnök, Tarpai Lajos belmissziói biz. tag, a helybeli presbiterium és nagyszámú hallgatóság.

Előadást tartottak: A belmisszióról Tóth Sándor nábrádi lelkész. A bibliaórák és vallásos estélyek címen Szalay Pál szathmárcsekei lelkész. A vasárnapi iskoláról Kovács Jenő milotai lelkész. Az iratterjesztésről Orosz Kálmán tiszacsécsi lelkész. A szegényügyről Kocsis Kálmán sonkádi lelkész.

Az egész társaságot nt. Sipos Józsefné úr-asszony látta ebédre vendégül, ahol br. Kende Zsigmond méltatta Sipos József esperest. **Sz. P**

Különfélék

1228—1926/27. etsz.

Méltóságos

Dr. szentpéteri Kun Béla egyetemi ny. r. tanár úrnak

Helyben.

Egyetemi Tanácsunk alatt jegyzett ülésén a jog- és államtudományi Kar bejelentése alapján értesülvén Méltóságodnak Debrecen sz. kir. város törvényhatósága részéről felsőházi taggá történt megválasztásáról, amidőn efelett őszinte örömeinek ad kifejezést, Méltóságodat e kitüntetés alkalmából melegen üdvözi s a haza és nemzetünk érdekében kifejtendő tevékenységére Isten áldását kéri.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Tanácsának 1927. évi január hó 28-án tartott X. r. üléséből.

Kiváló tisztelettel

V. Illyefalvy Géza,
e. i. Rector.

Gróf Degenfeld Józsefet abból az alkalomból, hogy immár harminc év óta áll a tiszántúli egyházkerület élén, Debrecen sz. kir. város díszpolgárává választotta. A gróf tizennyolc éven át volt a városnak és Hajdumegyének főispánja s e korszak Debrecen életének legjelentősebb fejlődés

kora volt. Különösen nagy jelentőségű az ő vezéri munkája abban a tekintetben, hogy biztos szemmel ismerte fel a tehetségeket s ezeknek megfelelő érvényesülését egész erővel előmozdította. Bár annyi sok idő alatt sokan meg is haltak azok közül, akiknek méltó emelkedését előmozdította, a ma élők között is a legfontosabb feladatokat betöltő vezető emberek az ő támogatása mellett jutottak képességüknek megfelelő pozícióba. Ebben — a tehetségek pártolásában — a nemes gróf mindig igaz demokrata volt. Viszont egészen arisztokrata abban a vonatkozásban, hogy amint a legnehezebb helyzetekben sem hagyta el soha a maga emberét, épúgy olimpuszi haraggal fordult el attól, aki méltatlannak bizonyult. Debrecen város örömmel fogadott határozatát a rossz májú ember is legfeljebb azzal bírálhatja, hogy debuisset pridem.

Gróf Bethlen István miniszterelnököt a budapesti egyház presbiterévé választották. A napokban tette le a hivatali esküt, nagy hatású beszédben igérve s kötelestnek mondva az egyház javára szolgálatát. Ugyanekkor iktatták tisztébe dr. Szász Béla igazságügyi államtitkárt, mint egyik gondnokot.

Mezőssy Béla egyházker. tanácsbírónk egyik lapnak vele foglalkozó cikkére válaszolva, a cikk ama tréfás megjegyzésére, mely nem eléggé gondozottnak jelzi az öltözködését, azt írja, hogy ő a szerény öltözködésben nincs rossz társaságban s hivatkozik a Tisza István, György Endre, Darányi Ignác s legkivált gróf Degenfeld József példájára, akiknek egyike sem számíthatott a divathősök közé, de annál több nagy érdemet szereztek a köz javára. Hát bizony: a munkás ember nem nagyon ér rá magát esino-ítgatni. Adja Isten, hogy említett, külsőben is puritán, elő vezetőink sokáig dolgozhassanak egyházunk javára.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon hétfőn, március 7-én este 6 órakor a kollégiumi díszteremben dr. Lencz Géza tart előadást arról a rendkívül érdekes témáról, hogyan állottak elő keresztyén evangéliumaink? Ez a tárgy összefügg a modern Krisztus-problemákkal (Él-e a Jézus? a történelmi Jézus és a hit Krisztusa),

továbbá magának a keresztyénségnek előállításával (az evangéliumok és a vallási mithoszok, szinkretisztikus vallás-e a keresztyénség?) A rendezőbizottság már most felhívja ezen előadásra az érdeklődők figyelmét. Lencz Géza professzor erről a kérdéstről két előadást tart. Egyet most hétfőn, március 7-én, egyet pedig a rákövetkező héten. Az első, március 7-iki előadás rövid tartalmát, a vasárnapi lapok hozzák.

A konventi belmisszióügyi bizottság márc. 9-én délután 5 órakor, az egyetemes konvent székében ülést tart.

Egyetemes tanügyi bizottsági ülés lesz márc. 10-én és 11-én.

Az anyák iskolájában márc. 3-án dr. Jánosi Gyula tanársegéd tartott igen értékes előadást a családi nevelésről és a családi higiénéről. A nagyszámú érdeklődők részéről.

A Dóczy-bál fényes sikerrel ment végbe március 1-én az Arany-Bika dísztermében. A két részre osztott mulatság első része a kicsinyek mulatsága volt, előadás keretében. A műsor minden száma osztatlan tetszést aratott a közönség körében. A kis leányok precíz, bájos táncművészetét viharos tapsal honorálták. A bál este 9 órakor kezdődött nagyon szép, művészi betanított társastáncok bemutatásával. Ez eddig gyönyörű volt. De azután! Az egész táncoló közönség részvételével jött a simmi, meg charleston. Pedig ezek a buja s dísztelen táncok nem igen illeszthetők be a Dóczy-bál zárt programjába.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamán március 3-án dr. Szilády Zoltán egyetemi m.-tanár a Darwin kérdéstről, dr. Vargha Kálmán gazdasági akadémiai igazgató a magyar föld termő erejéről tartottak igen értékes előadást nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében.

Lelkész meghívás. Az orosi gyülekezet 42 évi hűséges szolgálat után nyugalomba vonult lelkésze Molnár Ferenc helyébe, Korocz László ceglédi hitoktató-lelkészt hívta meg pásztorául.

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35. 37-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

Hítvédelmi előadás. Március 4-én, pénteken délután 6 órakor a kollégium dísztermében a hitvédelmi szakosztály gyűlésén dr. Danesházy Sándor: „A kálvinizmus, mint a szolgálat vallása” címmel tartott mély, bizonyágtételtől áthatott előadást.

Vallásos estély a Kossuth-ucai templomban. Február 27-én nagyszabású vallásosestély volt a Kossuth-ucai templomban délután 5 órai kezdettel. Bibliát olvasott és imádkozott Baja Mihály lelkész. „Irredenta zsoltár”, Gyóni Géza költeményét énekelte Koréh Endre lelkész, bibliát magyarázott Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész, énekelte Koréh Endre. Szavalt ifjú Benyhe Imre. Az önkéntes adományok a Kossuth-ucai templom kifestésére fordíthatnak.

Nagylelkű adomány. Özv. Kardos Józsefné felsőgödi lakos egész vagyonát, mintegy 300 millió korona értékben a felsőgödi református fiókegyháznak adományozta. A jókedvű adakozót szereti az Úr!

A kecskeméti Protestáns Asszony-kör febr. 27-én az újkollégium dísztermében gyermek mesedélután rendezett vetített képek kíséretében, igen értékes, ügyes műsorral.

Mozgalom a halálbüntetés ellen. Előkelő külföldi politikusok és büntető jogászok nemzetközi aktiót indítottak a halálbüntetés megszüntetése ügyében. Az akció vezetői megkeresték ez ügyben Magyarországot is. Az átiratban azt kérdezik, hogy az utóbbi tíz esztendőben hány gyilkosság volt és a gyilkosok milyen büntetésben részesültek.

Vallásos estély az Ispotály templomban. Február 27-én vasárnap délután 5 órakor vallásos estély volt az Ispotály templomban is. Bibliát olvasott és imádkozott Molnár Ferenc lelkész. Bibliát magyarázott Nagy István belmissziói lelkész. Előadást tartott Papp Imre vallástanító lelkész. Több énekszám és szavalt egészítette ki az estély műsorát. Utóimát Nagy Sándor s.-lelkész mondott.

Az állam és az egyház szétválasztására kérszülnek Jugoszláviában. Ez természetesen az ottani reformátusokat nem érinti annyira, mert hiszen ők nem is voltak az ottani állammal szoros nexusban.

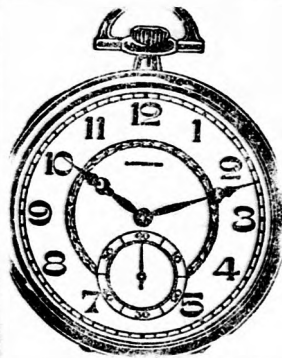
Pályázat.

A rozsályi református egyház kántor-tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű, egy szobás, előszobás lakás (két éven belül építünk). Kötelesség: I—VI. vegyes osztályok s ismétlősök tanítása, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, belmissziói munkában segédkezés. Felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők f. év márc. 12-ig — Rózsa. 1927 márc. 2.

Iskolaszék.

Takarékpénztári csekkszámia 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Debreczeni István

órászmester

Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása

Mindennemű órák raktára.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

**Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.**

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt árákért
Árjegyzék eskülségvetés díjtaian

ALAPÍTOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

**DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.**

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENIVEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörés-
lopás-, szállítvány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

46-52

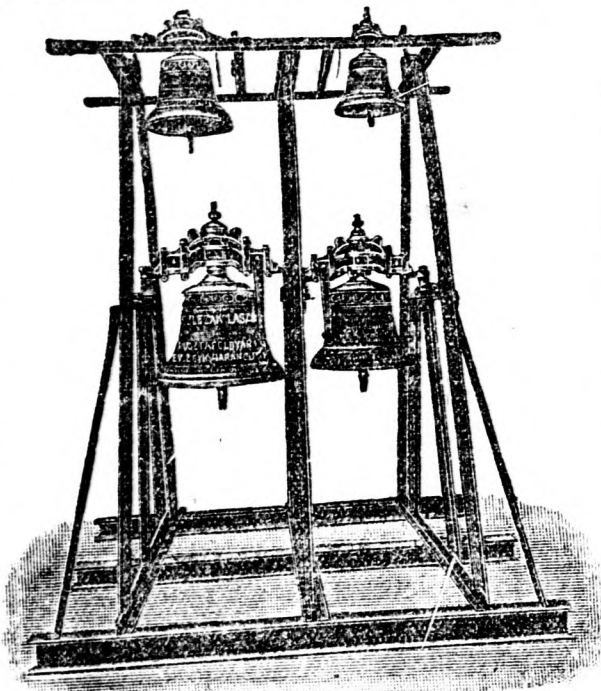
Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbiter-
eknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltó-
ágos egyházkerületi E'nökséggel történt meg-
állapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és harangláda
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. S.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „(1)
HAZ” megállóhely A) B) C) D) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-4

Az 1900. évi párizsi világi-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon
aranyéremmel kitüntette ve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz.
Kézmű- és Iparügyi Minisztérium által 1926. május 12. napján
és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által
díszoklevéllel kitüntetve.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT egyházi, irodalmi ujdonságok:

Hegyaljai Kiss Géza dr.: Lélek és élet. (Egyházi beszédek)	Pengő	6.—
Fiers Elek: Isten pénzügyei (Egy lelki- pásztor naplójából)	"	1.60
Ravasz László: Magyar bánat	"	1.20
Fosdick E. H.: A mester jelleme	"	2.56
Szigethy Ferenc: Szavalkönyv (Ifjúsági egyesületek, vasárnapi iskolák szá- mára: Vallásos, hazafias és egyéb ünnepélyes alkalmakra)	"	2.—
Szabó Imre: Mi atyánk (Tíz meditáció)	"	1.28
Sylvester bibliai kézikönyv I. kötet	"	2.40
" " " II. "	"	2.40
" " " III. "	"	2.40
Révész Imre: Mennyei nászdal	"	2.—
Andrássy Kálmán: Szenvedéstől a diadalomig. (Kiadta: Kiss Ferenc)	"	2.40
Andrássy Kálmán: Bibliamagyarázat	"	4.—
Enyedy Andor: Nekem élet a Krisztus	"	5.60
Musnai László: János evangéliumának és leveleinek magyarázata	"	4.80

Legszebb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom című kis könyvecske, kötve	Pengő	—56
Dr. Erdős Károly: Fohászok. (Kivonat „Az én vallásom” c. könyvecskeből)	"	—12
Méliusz kis könyvtár I—X. füzet, minde- nik különálló, a 10 füzet együtt	"	3.60
Konfirmációi emléklap, kicsi	"	—04
" nagy	"	—12
" anyakönyv, 1 iv	"	—32
" anyakönyvi kivonat	"	—06
Nagy István: Konfirmációi káté	"	—20
Soltész János: Konfirmációi káté	"	—40

Március tizenötödikére

alkalmas szavalatok és hazafias
szindarabok nagy választékban
kaphatók a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és
zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expedíálatnak.